

دانشکده پرستاری طرح جامع تدریس (Course Plan)

عنوان درس: نظریه‌ها، الگوها و کاربرد آن در پرستاری از سالمندان (تعداد واحد: ۲ واحد (۱,۵ واحد نظری- نیمه واحد کارآموزی))

گروه فراگیر: دانشجویان ترم ۱ کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی

نام استاد: دکتر حسین عجم- دکتر حبیب شاری نیا

پیشنیاز یا همزمان: ندارد

ایمیل مدرسان: moallef@gmail.com , habibshareinia@gmail.com

هدف کلی درس: در پایان درس دانشجویان بتوانند ضمن آشنایی با انواع نظریه‌ها، مدل‌های مطرح پرستاری و نظریه‌های سالمندی، آن‌ها را در عرصه‌های مختلف پرستاری از سالمندان بکار گیرند.

شرح درس: از آنجایی که روند رشد جمعیت سالمندان بطور فزاینده‌ای رو به افزایش بوده، لذا توجه به نظریه‌های سالمندی و پرستاری بسیار با اهمیت است و بر امر مراقبت و ارتقاء سلامت آنان تأثیر گذار می‌باشد این درس ضمن تعریف نظریه، مدل و انواع آن- ها، فلسفه‌های غالب تأثیرگذار بر نظریه‌ها و ارتباط میان فلسفه و علم و نظریه؛ مفاهیم اصلی در پرستاری سالمندان را معرفی نموده و به اهمیت و کاربرد نظریه‌های اختصاصی پرستاری و سالمندی جامعه محور و بالین محور اشاره می‌نماید. از دانش بدست آمده می‌توان در برنامه‌ریزی و طراحی مداخلات مناسب در جهت کسب استقلال و بازگشت به روند معمول زندگی و انجام فعالیتهای اجتماعی استفاده نمود. لذا نظر به نقش پرستاران متخصص سالمندی بعنوان عضو تیم سلامت سالمندی و توانبخشی، ضروری است که با این مباحث آشنا گردند. در راستای این امر، این واحد درسی بصورت دانشجوی محور و بر اساس یادگیری فعال دانشجویان تنظیم گردیده است.

اهداف ویژه:

انتظار می‌رود دانشجو در پایان این درس قادر باشد:

- ۱- متا پارادایم، فلسفه، پدیده، مفهوم، نظریه و مدل را تعریف نماید.
- ۲- مشخصات اصلی یک نظریه و ارتباط نظریه و مدل را شرح دهد.
- ۳- تاریخچه نظریه‌ها و مدل‌ها در پرستاری را بیان نماید.
- ۴- اهمیت کاربرد نظریه‌های میان دامنه (Middle Range Theory) را شرح دهد.
- ۵- ضمن آشنایی با برخی نظریه پردازان پرستاری (نایتینگل، روی، اورم، جانسون، اورلاندو، بتی نیومن، کینگ و پیللو) پیش فرض ها، مفاهیم عمده و کاربرد آن‌ها در پرستاری سالمندی را بیان نماید.
- ۶- تعاریف مختلف سالمندی، دیدگاه‌های علوم مختلف، ابعاد پیری، مفاهیم مطرح در سالمندی را توضیح دهد.
- ۷- علم سالمندشناسی، اهداف و تاریخچه آن را تبیین نماید.

- ۸- مراحل فرآیند سالخوردگی را برشمارد.
- ۹- نظریه‌های جامعه شناختی سالمندی را توضیح دهد.
- ۱۰- نظریه‌های روان شناختی سالمندی را شرح دهد.
- ۱۱- تئوری‌های زیست شناختی سالمندی را بیان نماید.
- روش تدریس:** سخنرانی و بحث گروهی، کنفرانس، پرسش و پاسخ.

الگوی تدریس: پیش سازمان‌دهنده، حل مساله.

رسانه های آموزشی: وایت برد و مایژیک، رایانه، دیتا پروژکتور و اسلاید.

وظایف و تکالیف دانشجو:

- ✓ حضور فعال در کلاس و شرکت در بحث‌های گروهی کلاس با استناد بر مطالعات قبلی.
- ✓ انجام تکالیف آموزشی محوله.
- ✓ شرکت در امتحان میان ترم و پایان ترم.

روش ارزشیابی دانشجویان:

درصد	شرح فعالیت
٪۱۰	➤ حضور مرتب و فعال
٪ ۱۰	➤ آزمون های مرحله‌ای
٪ ۳۰	➤ تکالیف و کنفرانس
٪ ۵۰	➤ آزمون کتبی پایان ترم
۱۰۰ درصد (۲۰ نمره)	جمع

منابع معرفی شده از سوی وزارت بهداشت

- (1) کتب و مجلات معتبر در ارتباط با نظریه ها و الگوهای پرستاری و پرستاری سالمندی مطابق با دانش روز منتشره از دانشگاهها و مراکز علمی معتبر دنیا
- 2) Alligood, M.R. and Tomy, A.M. Nursing Theory Utilization & Application, Mosby, Elsevier.
 - 3) Fawcett, Jac queline. Analysis and evaluation of conceptual Models of nursing. Philadelphia: F.A Davis Co.
 - 4) Johnson, B.M. and Webber, P.B. An Introduction to Theory and Reasoning in Nursing, Lippincott Williams & Wilkins.
 - 5) Merson, M H Balck, RE Mills, A. J. International public health, Jones and Bartlett.
 - 6) Stanhope, M. Lancaster J. Foundations of nursing in the community, Mosby.
 - 7) Eliopoulos C. Gerontological Nursing, Lippincott Williams & Wilkins. Last edition.
 - 8) Lawton M. Competence, environmental press, and the adaptation of older people. In: Lawton M, Windley P, Byerts T, eds. Aging and the environment: theoretical approaches. New York: Springer Publishing Company; 1982.
 - 9) Lawton M, Nahemow L. Ecology and the aging process. In: Eisdorfer C, Lawton M, eds. The psychology of adult development and aging. Washington, DC: American Psychological Association; 1973.
 - 10) Meleis, A. Theoretical Nursing: Development and Progress. Lippincott: Williams and Wilkins.
 - 11) Meleis A, Sawyer L, Im E-O, et al. Experiencing transitions: an emerging middle-range theory. Adv Nurs Sci 2000; 23:12-28.
 - 12) Young HM, Sikma SK, Trippett LS, Shannon J, Blachly B. Linking theory and gerontological nursing practice in senior housing. Geriatric Nursing. 2006 Nov 1;27(6):346-54.
 - 13) Parse RR. Quality of life for persons living with Alzheimer's disease: the human becoming perspective. Nursing Science Quarterly. 1996 Jul;9(3):126-33.

((جدول طراحی پیشگام تدریس))

جلسه	موضوع	اهداف جلسات	مدرس
اول	معارفه _ ارزشیابی آغازین _ تبیین انتظارات مفاهیم کلی ساختار دانش پرستاری مفاهیم ساختاری نظریه مفاهیم میانی (مدل و تئوری) (ارزشیابی تشخیصی)	برقراری ارتباط اطمینان از داشتن پیشنیازها _ جایابی _ تعیین اهداف در پایان هر جلسه از فراگیر انتظار می رود که: ۱- سطوح مختلف هرم دانش پرستاری را بیان کند. ۲- مفهوم متاپارادایم را تعریف و ویژگی های متاپارادایم را بیان نماید. ۳- مفاهیم متاپارادایمیک پرستاری را شرح دهد. ۴- مفاهیم قلمرو پرستاری و فلسفه پرستاری را شرح دهد. ۵- واژه های پدیده، مفهوم، سازه و قضیه را تعریف و تفاوت آن ها را بیان نماید. ۶- انواع مختلف عبارات گزاره ای (پیش فرض، فرض، مقدمه، اصل و...) را توضیح دهد.	دکتر شاعری نیا
دوم	مدل ها در پرستاری تئوری، پارادایم، دیسیپلین، پژوهش و علم	۱- سطوح مختلف تئوری ها (گراند، میدرنج و عملی) را بیان کرده و آن ها را با همدیگر مقایسه کند. ۲- مدل پرستاری را تعریف و تفاوت مدل و نظریه را بیان کند. ۳- انواع مختلف تئورهای پرستاری از نظر هدف (توصیفی، توضیحی، پیشگو کننده و تجویزی) با همدیگر مقایسه کند. ۴- مفاهیم پارادایم، دیسیپلین، علم و تحقیق پرستاری را توضیح دهد.	دکتر شاعری نیا
سوم	توسعه نظریه های پرستاری	۱- دلایل نیاز به تئوری در پرستاری را بیان کند. ۲- مراحل تاریخی تولید و توسعه نظریه های پرستاری را شرح دهد. ۳- روش های توسعه تئوری را توضیح دهد.	دکتر شاعری نیا
چهارم	الگوی پنداشتی روی	۱- مفاهیم اساسی مدل را توضیح دهد. ۲- قابلیت کاربردها و محدودیت های کاربرد آن را بیان نماید. ۳- با کاربرد این تئوری در طراحی برنامه مراقبتی برای مددجوی مناسب را شرح دهد.	دکتر شاعری نیا
پنجم	الگوی پنداشتی اورم	۱- مفاهیم اساسی مدل را توضیح دهد. ۲- قابلیت کاربردها و محدودیت های کاربرد آن را بیان نماید. ۳- با کاربرد این تئوری در طراحی برنامه مراقبتی برای مددجوی مناسب را شرح دهد.	دکتر شاعری نیا
ششم	الگوی پنداشتی جانسون	۱- مفاهیم اساسی مدل را توضیح دهد. ۲- قابلیت کاربردها و محدودیت های کاربرد آن را بیان نماید. ۳- با کاربرد این تئوری در طراحی برنامه مراقبتی برای مددجوی مناسب را شرح دهد.	دکتر شاعری نیا
هفتم	آشنایی کلی با سایر نظریه های پرستاری (ارزشیابی تکوینی)	۱- با مفاهیم و کاربرد برخی از نظریه های رایج در پرستاری (نایتینگل، اورلاندو و بتی نیومن) آشنا شود.	دکتر شاعری نیا
هشتم	آشنایی کلی با سایر نظریه های پرستاری	۱- با مفاهیم و کاربرد برخی از نظریه های رایج در پرستاری (کینگ، پپلاو و راجرز) آشنا شود.	دکتر شاعری نیا

دکتر عجم	۱- تعاریف مختلف سالمندی را توضیح دهد. ۲- دیدگاه‌های علوم مختلف را در خصوص سالمندی بیان نماید. ۳- ابعاد پیری را شرح دهد. ۴- مفاهیم مطرح در سالمندی را برشمرده توضیح دهد.	تعاریف مختلف سالمندی، دیدگاه‌های علوم مختلف، ابعاد پیری، مفاهیم مطرح در سالمندی	نهم
دکتر عجم	۱- علم سالمندشناسی و تفاوت آن را با طب سالمندی شرح دهد. ۲- اهداف و تاریخچه علم سالمندشناسی را توضیح دهد. ۳- مراحل فرآیند سالخوردگی را تبیین نماید.	علم سالمندشناسی، اهداف و تاریخچه آن مراحل فرآیند سالخوردگی	دهم
دکتر عجم	۱- نظریه عدم تعهد را توضیح دهد. ۲- نظریه فعالیت را بیان نماید. ۳- نظریه استمرار را تبیین کند. ۴- نظریه تعاملی را شرح دهد. ۵- مراحل مختلف نظریه اریکسون را برشمارد.	نظریه‌های جامعه شناختی سالمندی نظریه‌های روان شناختی سالمندی	یازدهم
دکتر عجم	۱- نظریه ایمنی را توضیح دهد. ۲- نظریه پیر شدن سلولی را بیان نماید. ۳- نظریه رادیکال آزاد را شرح دهد.	تئوری‌های زیست شناختی سالمندی	دوازدهم
دکتر شاعری نیا دانشجویان	ارائه برنامه مراقبت پرستاری مبتنی بر مدل ها و نظریه های پرستاری در بخش بالینی توسط دانشجویان و بحث و بررسی آن	حضور در بیمارستان و ارائه شفاهی پروژه‌های کارآموزی	سیزدهم
	تشخیص پیشرفت تحصیلی دانشجو	ارزشیابی تراکمی	